

Spis treści

Przedmowa	iv	Nowotwory układu chłonnego	93
1. Choroby dziedziczne	1	Skazy krwotoczne	98
<i>Barbara Jarzab, Jolanta Krajewska</i>		Skazy płytkowe	100
Genom człowieka i geny	1	Skazy naczyniowe	103
Świat RNA.	4	Stany nadkrzepliwości (trombofilia)	104
Dziedziczność i zmienność	5	4. Wybrane zagadnienia z immunopatologii	105
Mechanizmy dziedziczenia i ujawniania		<i>Eugeniusz Józef Kucharz</i>	
chorób dziedzicznych	9	Układ odpornościowy	105
Choroby o jednogennym mechanizmie		Układ dopełniacza	109
dziedziczenia	12	Zapalenie	112
Mechanizmy mutacji prowadzących		Szczepienia	126
do chorób dziedzicznych.	17	5. Układ sercowo-naczyniowy	127
Mikrodelecje.	22	<i>Katarzyna Mizia-Stec, Maciej Haberka</i>	
Współdziałanie genotypu i czynników		Niewydolność krążenia	127
środowiskowych w ujawnianiu		Ostra niewydolność serca	137
fenotypu choroby	23	Krążenie płucne, nadciśnienie płucne	142
Identyfikacja genów wywołujących		Wstrząs	145
choroby dziedziczne	26	Wady serca	148
2. Nowotwory	29	Zwężenie zastawki aortalnej	
<i>Barbara Jarzab, Jolanta Krajewska</i>		(stenoza aortalna)	150
Protoonkogeny	39	Niedomykalność zastawki aortalnej	152
Geny supresorowe	46	Zwężenie zastawki mitralnej	
Porównanie protoonkogenów i genów		(stenoza mitralna)	154
supresorowych	54	Niedomykalność zastawki mitralnej	156
Mechanizmy molekularne		Zwężenie zastawki trójdzielnej	
mutacji kancerogennych	56	(stenoza trójdzielna)	158
Rak jako skutek utraty kontroli nad genami	58	Niedomykalność zastawki trójdzielnej.	159
Wieloetapowy model kancerogenezy	59	Wybrane wady wrodzone serca.	159
Nowotwory dziedziczne.	62	Ubytek w przegrodzie międzyprzedsionkowej	160
Czynniki mutagenne i środowiskowe		Ubytek w przegrodzie międzykomorowej.	161
uwarunkowania kancerogenezy	66	Przetrwały przewod tętniczy	162
Wirusy jako przyczyna raka	70	Przełożenie dużych naczyń	163
Podsumowanie – kiedy ścieżki łączą		Tetralogia Fallota	163
się w sieć?	70	Miażdżyca tętnic	164
Mechanizmy obrony nowotworu		Choroba niedokrwienna serca.	164
przed układem immunologicznym.	73	Stabilne zespoły wieńcowe	168
3. Układ krwiotwórczy	79	Ostre zespoły wieńcowe	170
<i>Kamil Wdowiak, Jerzy Chudek</i>		Nadciśnienie tętnicze.	184
Hemopoeza	79	Zaburzenia rytmu serca i przewodzenia.	189
Choroby układu czerwokrwinkowego	81	Tachyarytmie	190
Zaburzenia układu granulocytarnego układu		Bradyarytmie	192
białokrwinkowego	88	Wybrane przykłady zaburzeń rytmu serca	
Choroby rozrostowe układu krwiotwórczego	89	i przewodzenia	193
		Kardiomiopatie	198
		Wybrane choroby osierdzia	203

6. Układ oddechowy	205		
<i>Szymon Skoczyński, Magdalena Wyskida</i>			
Podstawy anatomii układu oddechowego	205		
Mechanika oddychania	206		
Regulacja oddychania	207		
Krażenie płucne.	208		
Wymiana gazów w płucach i transport gazów we krwi	210		
Niewydolność oddychania	212		
Podstawowe choroby obturacyjne górnych dróg oddechowych z uwzględnieniem zespołu obturacyjnego bezdechu we śnie i nieżyty nosa	215		
Podstawowe choroby obturacyjne dolnych dróg oddechowych – astma oskrzelowa, przewlekła obturacyjna choroba płuc (POChP) i mukowiscydoza	218		
Mukowiscydoza	223		
Choroby restrykcyjne układu oddechowego z uwzględnieniem chorób śródmiażdżowych płuc oraz chorób restrykcyjnych pozapłucnych	225		
Zaburzenia budowy lub podatności klatki piersiowej	230		
Patogeneza chorób opłucnej.	232		
Odma opłucnowa.	235		
Rozprężeniowy obrzęk płuc.	237		
7. Układ pokarmowy	239		
<i>Marek Hartleb, Tomasz Marek</i>			
Wątroba	239		
Funkcje metaboliczne hepatocytów.	240		
Martwica, regeneracja i włóknienie.	244		
Marskość wątroby	246		
Cholestaza	253		
Stłuszczenie wątroby	256		
Ostra niewydolność wątroby	259		
Zapalenia wirusowe wątroby	260		
Zakażenie HBV	260		
Choroby autoimmunizacyjne	264		
Choroby wątroby uwarunkowane genetycznie	265		
Choroby zewnątrzwątrobowych dróg żółciowych.	271		
Przewód pokarmowy	274		
Czynności przewodzenia pokarmowego – rola układu nerwowego i endokrynnego	274		
Choroby przełyku	275		
Choroby żołądka i dwunastnicy	277		
Choroby jelit.	284		
		Choroby trzustki	290
8. Układ moczowy	297		
<i>Jerzy Chudek, Joanna Ficek, Teresa Nieszporek</i>			
Zarys fizjologii.	297		
Ostra choroba nerek.	301		
Przewlekła choroba nerek	305		
Kłębuszkowe zapalenie nerek	309		
Glomerulopatie niezapalne	311		
Zespół nerczykowy	311		
Wielotorbielowate zwyrodnienie nerek.	312		
Tubulopatie	312		
Kamica moczowa (nerkowa).	314		
Pęcherz nadreaktywny	315		
9. Układ wewnętrzwydzielniczy (endokryny)	317		
<i>Ewa Małecka-Tendera, Paweł Matusik</i>			
Współdziałanie ośrodkowego układu nerwowego z układem wewnątrz- wydzielniczym (neurotransmitery, hormony, systemy komunikacji).	317		
Gruzoły wydzielania wewnętrznego	318		
Hormony – budowa biochemiczna, synteza, transport i metabolizm	319		
Mechanizmy działania hormonów na komórki docelowe – receptory	320		
Mechanizmy kontroli aktywności hormonalnej	322		
Niedoczynność i nadczynność gruczołów wydzielania wewnętrznego	323		
Przysadka mózgowa i podwzgórze	324		
Szyszynka	336		
Tarczycza	336		
Nadnercza	344		
Układ rozrodczy.	355		
10. Zaburzenia gospodarki wodno- -elektrolitowej i kwasowo-zasadowej	365		
<i>Paweł Małek, Piotr Kocetlak, Magdalena Olszanecka-Glinianowicz</i>			
Izowolemia.	366		
Izotonia	366		
Odwodnienie	368		
Stany przewodnienia	370		
Izojonina	374		
Chlor	380		
Potas	381		
Fosfor	387		
Wapń	388		

Magnez	391	13. Układ nerwowy	451
Izohydria	393	<i>Monika Rudzińska-Bar, Joanna Siuda, Grzegorz Opala</i>	
Kwasica	394	Urazy	451
11. Zaburzenia odżywiania	401	Urazy czaszkowo-mózgowe	454
<i>Magdalena Olszanecka-Glinianowicz</i>		Podział urazów pod względem	
Bilans energetyczny	401	mechanizmu uszkodzenia	456
Ośrodkowa i obwodowa regulacja		Urazy rdzenia kręgowego	458
bilansu energetycznego	402	Stany napadowe	459
Otyłość	404	Choroby demielinizacyjne	463
Powikłania otyłości i ich kluczowe		Choroby nerwowo-mięśniowe	467
patomechanizmy	407	Choroby nerwów obwodowych	
Zespół metaboliczny	410	(neuropatie obwodowe)	469
Psychosomatyczne zaburzenia odżywiania	411	Choroby naczyniowe mózgu	471
Niedożywienie i wyniszczenie	416	Udar mózgu niedokrwieny	472
Witaminy	419	Choroby neurozwyrodnieniowe	480
12. Wrodzone i nabyte zaburzenia		Choroby mózdzku	487
przemian metabolicznych węglowodanów,		14. Metabolizm i patogeneza chorób kości.	
lipidów i białek oraz zaburzenia		Patofizjologia przytarczyc	495
termogenezy	427	<i>Michał Holecki, Jan Duława</i>	
<i>Magdalena Olszanecka-Glinianowicz, Piotr Kocetlak</i>		Metabolizm kości	495
Węglowodany	427	Choroby kości	501
Wrodzone zaburzenia przemian		Patogeneza chorób przytarczyc	505
węglowodanów	427	15. Patofizjologia procesu starzenia	509
Insulina i insulinooporność	429	<i>Krzysztof Książek, Katarzyna Wieczorowska-Tobis</i>	
Insulinooporność	430	Ewolucja procesu starzenia	509
Cukrzyca	432	Mechanizmy starzenia o charakterze	
Zaburzenia przemiany białkowej	440	ogólnoustrojowym	510
Zaburzenia przemiany zasad purynowych	441	Starzenie na poziomie komórkowym	511
Zaburzenia przemiany lipidów	441	Starzenie komórkowe a choroby związane	
Hiperlipidemie	442	z wiekiem	513
Hipolipoproteinemia	443	Starzenie na poziomie narządowym	514
Lipidozy	444	Zmiany wynikające z procesu starzenia	514
Patogeneza miażdżycy	444		
Termoregulacja	447		
Wpływ gorąca	447		
Gorączka	448		
Wpływ zimna	449		